

نقش منحصر به فرد دامپزشکی در حفظ سلامت و تحکیم اقتصاد خراسان شمالی

امروزه نقش بی‌بدیل دامپزشکی در حفظ و ارتقای سلامت جمعیت دام و طیور و به تبع آن، سلامت جامعه انسانی بر کسی پوشیده نیست. اهمیت و جایگاه ویژه دامپزشکی در حوزه های گوناگون اعم از عرصه های بهداشت و سلامت عمومی، تولید و کارآفرینی، حفظ و استمرار امنیت غذایی و تأمین سلامت و ایمنی مواد غذایی با منشأ دامی، حفظ حقوق حیوانات و موارد دیگری از این دست ما را بر آن داشت تا به مناسبت ۱۴ مهر، روز ملی دامپزشکی، گفت و گویی با مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی داشته باشیم.

■ دامپزشکی در خدمت بهداشت عمومی جامعه

مدیر کل دامپزشکی استان در این باره گفت: محور اول شرح خدمات و وظایف سازمان دامپزشکی کشور و به تبع آن، اداره کل دامپزشکی استان، ایفای وظیفه در عرصه بهداشت عمومی جامعه است که در این بخش می‌توان به مقابله مستمر با بیماری های مشترک بین انسان و دام نظیر شاربین (سياه زخم)، هاري، سل، بروسلا (تب مالت) و آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان، هم

چنین نظارت و مراقبت از تولید بهداشتی فرآورده های دامی، بازرسی کشتارگاه ها و مراکز شیر و نظارت بر سایر مراکز تولید و عرضه فرآورده های دامی، نظارت و بازدید مؤسسات فرآوری و تولید مواد غذایی با منشأ دامی اشاره کرد. سید «محمد مهدی احمدی» به بیان مهم ترین فعالیت های اداره کل دامپزشکی استان حول این محور پرداخت و ادامه داد: سالانه ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نوبت سر دام سبک و سنگین علیه بیماری های مشترک بین انسان و دام مایه کوبی، حدود ۵۰۰ هزار نوبت سر دام عشایر علیه بیماری های مشترک و حدود ۷۰ هزار نوبت بازدید از هزار و ۴۰۰ مرکز عرضه فرآورده های خام دامی و ضبط و معدوم سازی فرآورده های غیربهداشتی و ناسالم در استان انجام می‌شود.

■ دامپزشکی در خدمت تولید و اقتصاد

این مقام مسئول تولید و اقتصاد را محور دوم فعالیت های دامپزشکی ذکر و خاطرنشان کرد: در این بخش می‌توان به

پیشگیری و مبارزه با بیماری های واگیر و انگلی دام، درمان دام های بیمار و یافتن ذخایر ژنتیکی مقاوم در برابر بیماری ها اشاره کرد. وی واکسیناسیون سالانه حدود ۴ میلیون نوبت سر دام سبک و سنگین علیه بیماری های اختصاصی، مبارزه با انگل های خارجی از طریق سمپاشی اماکن دامی و بدن دام ها (حدود ۷ میلیون مترمربع جایگاه و ۷۰۰ هزار نوبت سر دام) در سال و مایه کوبی حدود ۹۰۰ هزار نوبت سر دام عشایر علیه بیماری های اختصاصی را از جمله مهم ترین اقدامات انجام شده این اداره کل بیان کرد.

■ دامپزشکی در خدمت نظارت و پایش

وی همچنین به نظارت بر تولید انواع فرآورده ها از طریق بازرسی گوشت در کشتارگاه های دام و طیور، نظارت بهداشتی بر مراکز توزیع و عرضه فرآورده های دامی، سردخانه های نگهداری مواد پروتئینی دامی، کنترل کیفی کارخانه های تولید کننده خوراک دام و طیور و کارخانه های تولید کننده

دارو، سموم و مواد بیولوژیک دامی اشاره کرد.

دکتر «احمدی» همچنین نظارت شرعی و بهداشتی بر کشتار سالانه حدود ۱۰۰ هزار رأس دام سبک و سنگین، استحصال بیش از ۳ هزار تن گوشت قرمز و آلیش خوراکی دامی، نظارت بر کشتار ۶ میلیون قطعه طیور و استحصال بیش از ۱۲ هزار تن گوشت سفید در سال و اجرای طرح های مراقبت و پایش در مزارع آبی پروری و زنبورستان ها، برقراری گشت های بازرسی با هدف شناسایی تخلفات بهداشتی احتمالی در مراکز عرضه فرآورده های خام دامی و ضبط و معدوم کردن فرآورده های غیربهداشتی را مهم ترین اقدامات انجام شده در خراسان شمالی ذکر کرد. مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی، کمک به حوزه تحقیقات را انجام تحقیقات بیماری شناسی، دارو شناسی، تهیه واکسن ها و مواد بیولوژیک دامی دانست و خاطرنشان کرد: در ارزیابی سازمان دامپزشکی کشور، خراسان شمالی در این بخش جزو استان های برتر معرفی شده است.

■ سیاست های استراتژیک سازمان دامپزشکی

وی همچنین گفت: افزایش بهره وری و ارتقای شاخص های امنیت غذایی با کاهش ضایعات و تلفات ناشی از بیماری ها، تقویت توان پایش و مراقبت و نظارت سازمان و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه ای، شناسایی منابع آلودگی و مطالعه اپیدمیولوژیک بیماری ها و خسارات اقتصادی ناشی از آن ها و ارتقای کیفی و بهداشتی محصولات دامی و شیلاتی از جمله سیاست های استراتژیک سازمان است.

وی همچنین افزایش نقش حاکمیتی، کاهش تصدی گری و تمرکززدایی و توسعه مشارکت بخش خصوصی، توسعه خدمات بیمه ای دام، تطبیق مقررات و ضوابط ملی و بین المللی در برنامه های اجرایی، توسعه سیستم های اطلاع رسانی و هویت دار کردن دام و فرآورده های خام دامی را از دیگر سیاست های استراتژیک سازمان دامپزشکی و اداره کل دامپزشکی خراسان شمالی نام برد.

کسب رتبه های برتر دامپزشکی استان

بر درمان، بهره مندی دامپزشکی از درصد کوچکی از اعتبارات فصل سلامت کشور می‌تواند به ریشه کنی بسیاری از بیماری های مشترک و تضمین هر چه بیشتر سلامت فرآورده های غذایی با منشأ دام و طیور و آبزیان و کاهش هزینه های درمانی جامعه بیانجامد.

■ کسب رتبه های برتر متوالی

فعالیت بی‌شائبه و شبانه‌روزی دامپزشکی خراسان شمالی در سال های پس از تأسیس این استان در عرصه خدمت رسانی بی‌منت به بهره برداران و ارائه طرح های ابتکاری تحسین برانگیز در سطح ملی، ضمن ارتقای سطح رضایتمندی جامعه هدف و عموم بهره برداران، جایگاه منحصر به فردی را برای این مجموعه به ارمغان آورده است. کسب رتبه های برتر متوالی این اداره کل در ارزیابی های استانی و ملی و نیز معرفی این اداره کل به عنوان اداره کل برتر دامپزشکی کشور طی سال های اخیر شاهدهی بر این مدعاست. همچنین کسب رتبه های اول، دوم و سوم در ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی استان در چند سال پیاپی و کسب چند رتبه برتر در طرح تکریم ارباب رجوع و سنجش رضایتمندی از سوی استانداری خراسان شمالی، کسب رتبه های برتر ارزیابی تخصصی از جمله جی آی اس، آزمایشگاه و اداره طیور این استان از سوی سازمان دامپزشکی از این جمله است. از این رو تلاش می‌شود در راستای اهداف اقتصاد مقاومتی و به منظور ارتقای جایگاه منطقه ای و بین المللی کشورمان به لحاظ اقتصادی و سطح عمومی بهداشت و سلامت، روند کسب موفقیت ها و دستیابی به اهداف عالیه سازمانی و جلب رضایت بهره برداران خدمات دامپزشکی استان هم‌چنان تداوم داشته‌باشد.

صنعت بزرگ کشور به لحاظ حجم سرمایه گذاری محسوب می‌شود، دامپزشکی در این عرصه هم با پشتیبانی از فعالیت های پرورش دام و طیور و آبزیان و کمک به حفظ سلامت آن ها و ارتقای بهره وری و عملکرد تولید، سهم به سزایی دارد. اصطلاحی بین فعالان حوزه دامپزشکی وجود دارد، مبنی بر این که تأمین بهداشت مواد غذایی «از مزرعه تا سفره» بر عهده این قشر است. از آن جایی که دستیابی به توسعه پایدار نیز در گرو تأمین امنیت غذایی است، ضرورت دارد به عنوان یکی از الزامات تحقق برنامه های اقتصاد مقاومتی در کشور، اهمیت دانش و حرفه دامپزشکی بیش از گذشته مورد توجه همگان واقع شود. در همین راستا و با توجه به مقدم بودن پیشگیری

به جرئت می‌توان گفت در جامعه کنونی کمتر رشته ای یافت می‌شود که مانند دامپزشکی از این همه تنوع و گوناگونی حرفه ای برخوردار باشد. با توجه به نقش به سزای دامپزشکی در ابعاد اقتصادی و عرصه بهداشتی، جایگاه آن از ۳ منظر حرفه ای، ملی و جهانی قابل تأمل است.

از نقطه نظر حرفه ای، امروزه نقش دامپزشکی در حفظ و صیانت از سرمایه های دامی اعم از دام، طیور، آبزیان و زنبور عسل در مقابل مخاطرات روزافزون و بیماری های مختلف، و حتی به لحاظ حفظ حقوق حیوانات و مراقبت از سلامت گونه های حیات وحش، بر کسی پوشیده نیست. افزون بر نقش بی‌بدیل دامپزشکی در تحقق امنیت غذایی و ارتقای کمی و کیفی فعالیت های بخش دامپروری، فعالان این حرفه با نقش آفرینی در زنجیره تولید تا عرضه فرآورده های خام دامی، به تأمین سلامت مواد غذایی و ارتقای بهداشت عمومی هم‌مد می‌رسانند. دامپزشکان و شاغلان سایر رده ها شامل کاردان ها و تکنیسین های دامپزشکی، کارشناسان علوم آزمایشگاهی دامپزشکی و بهداشتیاران دامپزشکی همواره خود را در صف مقدم مقابله با بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان می‌بینند و با انواع خطرات و مهلک ترین عوامل بیماریزا دست و پنجه نرم می‌کنند و چگلی با انجام وظیفه در دورترین روستاها و مناطق عشایری، به ماندگاری هر چه بیشتر قشر تولیدکننده در زادگاه شان یاری می‌رسانند و از این طریق هم به توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی کمک می‌کنند. در سطح کلان ملی می‌می‌توان گفت، از آن جایی که صنعت دام و طیور پس از صنعت نفت، دومین

فعالیت دامپزشکی در بهداشت عمومی

۱۹ میلیون و ۲۱۱ هزار و ۴۰۰ واکسینه شده اند. وی با بیان این که ۱۲ نوبت بازدید و ۱۵۴ نمونه برداری انجام شده است گفت: طی این مدت کانو بیماری شناسایی و ۳۴ هزار و ۵ قطعه تلفات رخ داده است که درصد تلفات نسبت به جوجه ریزی ۵۰۳ درصد است.

■ عملیات مبارزه با بیماری های مشترک

بین انسان و دام مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی گفت: در نیمه نخست امسال یک میلیون و ۸۸۲ هزار نوبت سر واکسیناسیون دام علیه بیماری های مشترک بین انسان و دام و ۲ میلیون و ۶۱۸ هزار و ۴۸۳ نوبت سر مبارزه با بیماری های واگیر و اختصاصی دام انجام شد. دکتر «احمدی» افزود: در همین مدت طرح جامع سمپاشی بدن گاو و گوساله، گوسفند و بز و جایگاه نگهداری دام برای ۶۱۹ هزار و ۹۷۷ رأس دام و ۳۶۶ هزار و ۵۹۳ cchf انجام شد. به گفته وی در طول ۶ ماه امسال ۲۶ هزار و ۹۶۰ مورد بازدید از مراکز عرضه فرآورده های خام دامی استان انجام شد که ۱۴۷ هزار و ۳۴۸ کیلوگرم فرآورده های خام دامی و از این مقدار ۶۶ هزار و ۴۰۸ کیلوگرم فرآورده های غیرقابل مصرف معدوم شد. وی اضافه کرد: در ۶ ماهه نخست امسال ۱۰۴ متخلف به مراجع قضایی معرفی شده اند. وی بیان کرد: امسال ۳۴ هزار و ۴۶۸ رأس کشتار دام سبک و ۲ هزار و ۵۱۶ رأس دام سنگین و ۵ میلیون و ۴۲۹ هزار و ۵۵۹ قطعه مرغ در کشتارگاه های استان کشتار شدند. وی میزان تولید گوشت قرمز در این مدت را یک میلیون و ۶۰۴ هزار و ۵۲۲ کیلوگرم و تولید گوشت مرغ را ۱۱۱ میلیون و ۲۶۷ هزار و ۸۷۳ کیلوگرم ذکر کرد.

دکترای دامپزشکی و ۴۹ کاردان دامپزشکی ذکر و خاطرنشان کرد: طی ۶ ماه نخست امسال ۲۴۶ مورد برداشت آزمایشگاهی، ۸۶ مورد عملیات جراحی دام بزرگ، ۱۲۸ مورد عملیات جراحی دام کوچک، ۱۸۴ مورد عملیات مامایی، ۵۷۵ مورد تشخیص آبستنی، ۱۳۸۲ مورد معالجات گاو، ۱۱ هزار و ۸۲ مورد معالجات گوسفند و بز و ۳۲۲ مورد معالجات سایر دام ها انجام شده است. به گفته وی در ۶ ماه نخست امسال ۴ میلیون و ۱۱۱ هزار و ۴۶۰ قطعه جوجه ریزی گوشتی و ۳۰ هزار قطعه جوجه ریزی تخمگذار انجام شده است. وی تعداد واحدهای فعال را ۴۵ مزرعه ذکر و خاطرنشان کرد: طی مدت یاد شده ۱۷ میلیون و ۸۹۶ هزار و ۵۳۱ قطعه نوبت سر با دز مصرفی

نظارت بر بهداشت فرآورده های خام دامی از مزرعه تا سفره غذایی مردم برعهده دامپزشکی است که این سیستم با تأمین امنیت و سلامت فرآورده ها باعث ایجاد سلامت جسمی و روانی جامعه می‌شود. فرآورده های خام دامی از جمله گوشت سفید و قرمز، شیر و تخم مرغ همیشه در سبد غذایی مردم وجود دارد و دامپزشکان با همان سربازان گمنام عرصه بهداشت عمومی جامعه با توجه به مسئولیت های فراوانی که بر عهده دارند، با وجود همه محدودیت ها، بدون هیچگونه چشمداشتی در این عرصه فعالیت می‌کنند.

تردد در مراتع و روستاهای صعب العبور در اقصی نقاط استان برای واکسیناسیون دام ها، از جمله رشادت های این قشر است که راه های روستایی سخت گذر هم مانع فعالیت هایشان نمی‌شود و همین تلاش های مجدانه این ها طی سالیان متمادی باعث ریشه کنی بیماری طاعون گاوی شد، بیماری که سال های نه چندان دور آسیب های بسیار زیادی را ایجاد کرده بود. کنترل بیماری های اختصاصی و مشترک بین انسان و دام با توجه به وسعت و تعداد زیاد بیماری ها کاری سخت و در عین حال تخصصی است که این مهم برعهده نیروهای انسانی فعال در سازمان دامپزشکی است ضمن این که سیستم دامپزشکی همواره با بروز بیماری های نوپدید مواجه است. با توجه به تعداد زیاد مراکز عرضه و خودروهای حمل دام و فرآورده های خام دامی، کنترل بهداشتی در این بخش نیز همواره با چالش هایی مواجه است که مساعدت مردم و دیگر مسئولان را در این زمینه می‌طلبد. این مقام مسئول تعداد شاغلان در بخش خصوصی را ۳۹

گزارشی از پروژه های مصوب اداره کل دامپزشکی

پروژه های سفر مقام معظم رهبری قرار گرفت و معادل ۸ میلیارد ریال طی سال های ۹۲ و ۹۳ اعتبار دریافت کرد. وی ادامه داد: با خرید ۱۶ دستگاه خودروی وانت مزدا و یک دستگاه آمبولانس فوریت های دامپزشکی، تمام شهرستان های استان و اداره کل تجهیز شد. به گفته وی این پروژه در ۱۸ بهمن سال ۱۳۹۳ به بهره برداری رسید.

حدود ۹۶ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و انشا... تا پایان سال جاری به بهره برداری خواهد رسید. وی اضافه کرد: پروژه راه اندازی درمانگاه سیار فوریت های دامپزشکی هم با هدف ایجاد و تجهیز درمانگاه سیار فوریت های دامپزشکی استان جهت استفاده در مناطق محروم، عشایری و آسیب پذیر استان تعریف شد که در سال ۱۳۹۲ در لیست

ریاست جمهوری بود، پس از برگزاری مناقشه، برای اجرا به پیمانکار واجد شرایط واگذار شد، گفت: در سال ۱۳۹۱ این پروژه در لیست پروژه های سفر مقام معظم رهبری قرار گرفت و ۲۶ میلیارد ریال اعتبار طی سال های ۹۲ و ۹۳ برای آن در نظر گرفته شد. دکتر «احمدی» افزود: اکنون این پروژه با زیربنایی معادل ۲۴۶۰ مترمربع،

احداث سایت اداری و ساختمان آزمایشگاه تخصصی مرکز دامپزشکی و راه اندازی درمانگاه سیار فوریت های دامپزشکی در استان از جمله پروژه های مصوبات سفر مقام معظم رهبری است. مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی با بیان این که پروژه سایت اداری و ساختمان آزمایشگاه تخصصی مرکز دامپزشکی که از مصوبات دور دوم سفر

مجوز های بهداشتی صادرات و واردات

صادرات

ماهی تازه و منجمد ۱,۷۸,۶۰۰ کیلوگرم

گوسفند و بز زنده ۱,۴۸۴,۰۵۶ راس

گاو و گوساله زنده ۲,۸۳۴ راس

کود دامی ۲۶,۵۰۰ کیلوگرم

گوشت گوسفند و بز پیش سرد و منجمد

زنبور عسل ۲,۵۶۰ کلنی

گوشت مرغ پیش سرد و منجمد

گوشت گاو و گوساله پیش سرد

۵,۵۵۰ کیلوگرم

۵,۵۶۱,۳۰۰ کیلوگرم

۲۷ راس اسب و قاطر

۲۲۱,۰۰۰ کیلوگرم

پوش گاو و گوساله

۷,۹۱۶,۸۴۰ کیلوگرم

۱,۰۹۰,۶۵۰ قطعه

۲,۲۰۰ کیلوگرم

۸,۹۵۴ کیلوگرم

۵,۵۶۱,۳۰۰ کیلوگرم

۵,۵۶۱,۳۰۰ کیلوگرم

۵,۵۶۱,۳۰۰ کیلوگرم

واردات

۶ راس اسب و قاطر

۲۶۹,۳۱۰ کیلوگرم تخم مرغ

۷۶۸,۰۰۰ کیلوگرم شیر خام

۱,۸۸۰ کلنی زنبور عسل

۱۰۳ راس گاو و گوساله زنده

۵۴,۰۸۷ راس گوسفند و بز زنده

۲۲۶,۳۹۳ کیلوگرم گوشت گاو و گوساله پیش سرد و منجمد

۳۵,۸۷۲ کیلوگرم گوشت گوسفند و بز پیش سرد و منجمد

۲,۳۶۱,۲۳۸ کیلوگرم گوشت مرغ پیش سرد و منجمد

۲۴,۳۵۰ کیلوگرم گوشت ماهی تازه و منجمد

۴,۲۶۵,۱۴۱ قطعه مرغ زنده